УДК 34.05

ФІСКАЛЬНА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Шевченко Анатолій Євгенійович,
д. ю.н, професор
завідувач кафедри теоретико-правових дисциплін
Кудін Сергій Володимирович,
д. ю.н, доцент
професор кафедри теоретико-правових дисциплін
Державний податковий університет,
м. Київ, Україна
Авсєєвич Владислав Петрович
к.іст.н., доцент кафедри історії, теорії права і держави
та конституційного права
Сердюк Іван Вікторович
к.ю.н., доцент кафедри історії, теорії права і держави
та конституційного права
Бердянський університет менеджменту і бізнесу
м. Бердянськ, Україна

Анотація: У статті доведено, що фіскальна система України у контексті її часового виміру через здійснення порівняльно-історичних досліджень є важливим інструментом пізнання її ознак, рис та властивостей. Такі дослідження можуть бути порівняльно-генетичними; спрямованими на визначення якісних або кількісних характеристик властивостей фіскальної системи України (або її структурних елементів) як об'єкту, та пов`язаними із залученням іноземного матеріалу – у такому випадку буде здійснюватись порівняння в історичній ретроспективі фіскальної системи України та інших держав.

Ключові слова: Україна, фіскальна система, порівняльно-історичний метод, порівняльно-історичні дослідження, діахронічні дослідження.

Фіскальна політика являє собою не тільки один з важливих елементів

державної політики, але й є частиною правової реальності, а в історичному контексті – історично-правової реальності. «Рухливість» фіскальної системи України у часі дозволяє виявляти її об'єктивно зумовлену конкретно-історичним періодом змінність, мінливість, відтак – з`ясовувати характерні у рамках цього періоду ознаки, риси.

Дослідження, які спрямовані на виявлення таких ознак та рис фіскальної системи України, що змінюються у часі, є порівняльно-історичними. Вони спрямовані на з'ясування генетичної спорідненості фіскальної системи України протягом певного проміжку часу (історичного періоду, етапу тощо).

Наприклад, у результаті порівняльно-історичного дослідження можна виявити генезис фіскальної системи у період Київської Русі та у литовсько-руський період або розвиток фіскальної системи у період Великого князівства Литовського та у часи Гетьманської України.

Окрім того, такі діахронічні дослідження фіскальної системи України можуть містити не лише доведення генезису пов'язаних загальним (спільним, родовим) походженням об'єктів. Вони можуть бути як діахронічно-якісними, так і діахронічно-кількісними.

У першому випадку, дослідник буде спрямовувати свої зусилля на виявлення наявності або відсутності у фіскальній системі України (або її елементів) певних властивостей. В другому – з'ясовувати кількісні розходження або встановлювати кількісну тотожність.

З іншої сторони, діахронічні порівняльно-історичні дослідження складають лише один пласт великого масиву пізнання сутності, ознак та рис фіскальної системи України у площині історично-правової реальності. Вагоме значення мають порівняльно-історичні дослідження фіскальної системи України та інших держав (або їх структурних елементів). Такі дослідження можуть бути як діахронічні, так і синхронічні, включати порівняльне пізнання двох або більше фіскальних систем, здійснюватись на основі співставлення або протиставлення, моделювання, проведення аналогій тощо.

У такому аспекті дослідження будуть спрямовані на виявлення спільних

та відмінних ознак; загального на рівні кількох фіскальних систем (або певного регіону – географічного, культурного, цивілізаційного тощо) та різного для кожної окремої фіскальної системи.

Для фіскальної системи України такі регіонально-просторові рівні можуть визначатись поняттями: «місцеположення в Східній Європі», «християнська православна культура», «східноєвропейська субцивілізація», «між Сходом і Заходом», «ареал поширення західної (або східної) традиції права», «арена протистояння західної і східної традицій права», «симбіоз західної і східної правових культур» тощо.

Наприклад, Є.О. Харитонов та О.І. Харитонова зазначають, що специфічною ознакою середньовічної української правової системи було змагання східної та західної традицій права з переважанням першої на підґрунті звичаєвого права Київської Русі та з переважанням другої у період створення статутів Великого князівства Литовського [1, с. 166].

Все це, безумовно, накладає особливий та своєрідний відбиток на проведення порівняльно-історичних досліджень фіскальної системи України.

Названі вище види досліджень ґрунтуються на порівняльно-історичному підході; у свою чергу, основою такого підходу є порівняльно-історичний метод. Останнім часом у науковій літературі висловлюється погляд, що існують кардинально нові можливості порівняльного підходу та методу.

Відтак, деякі українські вчені пропонують необхідність його «компаративного» осмислення, що зумовлюється постнекласичною наукою, умовами постмодерну, сучасними культурними цінностями, синергетикою, «гуманізацією» науки, полілогом культур [2, с. 120].

У працях дослідників йдеться про те, що компаративний підхід (відповідно, і метод), на відміну від порівняльного, не зводиться лише до дослідження одного об`єкту чи одного стану об`єкту, а вивчає «одне, друге та інше». Тому компаративний підхід поєднує порівняльний метод, а також методи зіставлення, протиставлення, паралельного зіставлення, конфронтації, контрасту, топології, ареальний, порівняльно-історичний, за аналогією та ін. [3,

с. 124-125; 4, с. 127-128].

Варто зауважити, що у такій інтерпретації компаративного підходу і методу та їх складових вони виступають евристичним способом пізнання всієї багатоманітності правової реальності. Разом з тим, порівняльно-історичний метод, який цілком може розглядатись як частина компаративного методу, у такому аспекті розуміння трансформується на компаративно-історичний метод.

Іншими словами, він, поєднуючи вказані методи, спрямовує дослідника на виявлення не тільки спільного і відмінного, але й універсального (присутність загального у різному) і унікального (відсутність загального) в історії фіскальних систем (у тому числі фіскальної системи України), їх множинності і різноманіття, встановлення їх співвідношень та взаємозв`язків.

Варто відзначити, що такі підходи і методи мають базуватись на принципах об'єктивності досліджень, соціальної відповідальності вчених, різноманітності методологічних зв'язків порівняльної історії права з низкою соціально-гуманітарних й природничих наукових дисциплін [5, с. 349].

Таким чином, із сказаного можна зробити наступні висновки:

1. Фіскальна система України у контексті її часового виміру через здійснення порівняльно-історичних досліджень є важливим інструментом пізнання її ознак, рис та властивостей. Такі дослідження можуть бути порівняльно-генетичними; спрямованими на визначення якісних або кількісних характеристик властивостей фіскальної системи України (або її структурних елементів) як об'єкту, та пов`язаними із залученням іноземного матеріалу – у такому випадку буде здійснюватись порівняння в історичній ретроспективі фіскальної системи України та інших держав.

2. При здійсненні порівняльно-історичних досліджень фіскальної системи України необхідно враховувати наявність як об'єктивно, так і суб'єктивно обумовлених чинників історично-правової та історичної реальностей. Такими є географічне місцеположення українських земель, релігія, наближеність до різних за своїм змістом і характеристиками правових традицій і культур, соціально-економічний і політичний розвиток, діяльність

історичних постатей тощо.

3. Сучасні умови розвитку порівняльної історії права вимагають і оцінки процесів осмислення і переосмислення можливостей порівняльно-історичного підходу та методу. Одним з таких напрямів може стати теоретичне обґрунтування властивостей компаративно-історичного методу як евристичного способу набуття знань про становлення і розвиток фіскальної системи України в різні історичні епохи та періоди, її унікальні ознаки та риси.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Харитонов Є.О., Харитонова О.І. Правова система України: між західною та східною традиціями права / Є.О. Харитонов, О.І. Харитонова // Порівняльно-правові дослідження. – 2007. - № 1-2. – С. 161 – 169.

2. Тихомиров О.Д. Юридична компаративістика як постнекласичний етап розвитку порівняльного правознавства / О.Д. Тихомиров // Порівняльне правознавство: сучасний стан та перспективи розвитку : Зб. наук. статей [За ред. Ю.С. Шешученка, О.В. Кресіна]. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького, 2006. – С. 117 – 125.

3. Тихомиров О.Д. Юридична компаративістика як постнекласичний етап розвитку порівняльного правознавства / О.Д. Тихомиров // Порівняльне правознавство: сучасний стан і перспективи розвитку: Зб. наук. статей [За ред. Ю.С. Шемшученка, О.В. Кресіна]. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2006. – С. 117 – 125.

4. Тихомиров О., Гусарєв С. Методологія порівняльних досліджень в Україні: філософсько-правовий аспект / О. Тихомиров, С. Гусарєв // Право України. – 2013. - № 9. – С. 117 – 137.

5. Кудін С. В. Порівняльна історія права: вітчизняна традиція концептуалізації : монографія. Вінниця, ТОВ «ТВОРИ», 2019. 540 с

SCI-CONF.COM.UA

SCIENCE, INNOVATIONS AND EDUCATION: PROBLEMS AND PROSPECTS

PROCEEDINGS OF VII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE FEBRUARY 9-11, 2022

TOKYO 2022

SCIENCE, INNOVATIONS AND EDUCATION: PROBLEMS AND PROSPECTS

Proceedings of VII International Scientific and Practical Conference

Tokyo, Japan

9-11 February 2022

Tokyo, Japan

2022

UDC 001.1

The 7th International scientific and practical conference "Science, innovations and education: problems and prospects" (February 9-11, 2022) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2022. 842 p.

ISBN 978-4-9783419-3-8

The recommended citation for this publication is:
Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine Science, innovations and education: problems and prospects. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Tokyo, Japan. 2022. Pp. 21-27. URL: https://sci-conf.com.ua/vii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-science-innovations-and-education-problems-and-prospects-9-11-fevralya-2022-goda-tokio-yaponiya-arhiv/.

Editor
Komarytskyy M.L.
Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring coutries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: tokyo@sci-conf.com.ua

homepage: *https://sci-conf.com.ua*

©2022 Scientific Publishing Center "Sci-conf.com.ua" ®
©2022 CPN Publishing Group ®
©2022 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. ***Гуляєва І. І., Мезернюк Т. М., Ковальчук А. В.*** 15
РОЗВИТОК ГРОНОВОЇ ЛИСТОКРУТКИ (LOBESIA BOTRANA DEN. ET SCHIFF.) В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я УКРАЇНИ.
2. ***Зеленянська Н. М., Артюх М. М., Мандич О. М.*** 21
ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЕТАПАХ ВИРОЩУВАННЯ ЩЕПЛЕНИХ САДЖАНЦІВ ВИНОГРАДУ.
3. ***Ковера В. Г., Оленіч О. А.*** 31
СТВОРЕННЯ НОВОГО ДЕКОРАТИВНОГО СОРТУ ЛІЛІЙНИКА ГІБРИДНОГО (HEMEROCALLIS L. HYBRIDA HORT.) ПРИДАТНОГО ДЛЯ ОЗЕЛЕНЕННЯ.
4. ***Колб Л. П.*** 38
НОВІ ПЕРСПЕКТИВНІ СОРТИ ТА ГІБРИДИ КАННИ САДОВОЇ.

BIOLOGICAL SCIENCES

5. ***Галинская А. Н., Севериновская Е. В.*** 44
АКТУАЛЬНЫЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЯ О БИОЭЛЕКТРИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ МОЗГА ЧЕЛОВЕКА ВО ВРЕМЯ КОГНИТИВНОЙ НАГРУЗКИ В УСЛОВИЯХ СЛУХОВОГО И ОБОНЯТЕЛЬНОГО РАЗДРАЖЕНИЯ НА ФОНЕ ПОСТ COVID-19 СИНДРОМА.
6. ***Гуляєва І. І., Дурбала Л. О.*** 52
ФІТОСАНІТАРНИЙ МОНІТОРИНГ ПІВДЕННО-АМЕРИКАНСЬКОЇ ТОМАТНОЇ МОЛІ (TUTA ABSOLUTA MEYR.) В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ.
7. ***Гуляєва І. І., Рувінська Н. М.*** 58
ВІРУСНІ ЗАХВОРЮВАННЯ ЗЕРНОВИХ КОЛОСОВИХ КУЛЬТУР В РЕГІОНАХ УКРАЇНИ.
8. ***Кравчук Л. В.*** 64
КОЛЕКЦІЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ННЦ «БОТАНІЧНИЙ САД СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА».
9. ***Озоліна С. О., Антіпіна О. О., Хомка А. В.*** 69
ВПЛИВ ГІДРОЛІЗАТІВ АРАБІНОКСИЛАНУ КУКУРУДЗИ НА АКТИВНІСТЬ ЦЕЛЮЛАЗИ.

MEDICAL SCIENCES

10. ***Vovk V. V., Nespryadko V. P., Kofanov V. O., Vovk V. T.*** 75
ARTHROSCOPY VS SPLINT-THERAPY IN MANAGING THE TMD: A REVIEW.

127. ***Чала В. С.*** 807
ПРИНЦИПИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕЛЕНОЇ БАНКІВСЬКОЇ ПОЛІТИКИ В СВІТІ.
128. ***Ястремська О. М., Літвінчук К. В.*** 813
ЕКСПОРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЇЇ РОЛЬ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ.

LEGAL SCIENCES

129. ***Андрусенко О. А., Проточенко А. М.*** 816
ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ВТЯГНЕННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ У ЗАЙНЯТТЯ ПРОСТИТУЦІЄЮ.
130. ***Андрусенко О. А., Семенченко О. А.*** 823
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ АУДІО - ВІДЕОКОНТРОЛЮ ЗА ОСОБОЮ.
131. ***Андрусенко О. А., Ходікова К. А.*** 826
ПОНЯТТЯ ТА ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.
132. ***Дмитришин Р., Кот Т., Коробова Н.*** 828
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОВОЇ ОБІЗНАНОСТІ ЧЕРЕЗ РОЗВИТОК ШКІЛЬНОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ГАЛУЗЕВИХ ПРОЕКТІВ.
133. ***Свинаренко Ю. П., Яблоновська А. А.*** 834
ПРОЦЕСУАЛЬНЕ КЕРІВНИЦТВО ПРОКУРОРОМ ЗА ЗАКОННІСТЮ ТА ОБГРУНТОВАНІСТЮ ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ.
134. ***Шевченко А. Є., Кудін С. В., Авсєєвич В. П., Сердюк І. В.*** 838
ФІСКАЛЬНА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.